

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet och till lagar som har samband med den (RP 149/2022 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 55/2022 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Annika Parsons, inrikesministeriet
- chefsinspektör för nödcentralen Juha-Veli Frantti, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Suvi Pato-Oja, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Amanda Mäkelä, justitieministeriet
- specialsakkunnig Anna Sandberg, social- och hälsovårdsministeriet
- chefsforskare Kai Valonen, Olycksutredningscentralen
- överinspektör Juhani Kuparinen, Dataombudsmannens byrå
- direktör Taito Vainio, Nödcentralsverket
- nödcentralschef Jarmo Laurila, Kervo nödcentral
- nödcentralschef Jukka Alenius, Uleåborgs nödcentral
- polisinspektör Marja Kiiski, Polisstyrelsen
- polisinspektör Marko Savolainen, Polisstyrelsen
- överinspektör Sami Piispanen, Gränsbevakningsväsendet
- räddningsdirektör Vesa Halonen, Helsingfors stads räddningsverk
- utvecklingschef Martti Honkala, Birkalands välfärdsområde
- kommunikationsansvarig Patrick Tiainen, Suomen Hätäkeskusammattilaisten liitto HAL ry, företrädar Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet

Betänkande FvUB 40/2022 rd

- Räddningsinstitutet
- HUS-sammanslutningen
- Norra Karelen välfärdsområde.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om nödcentralsverksamhet, lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser, lagen om konsulära tjänster och räddningslagen.

Enligt propositionen innehåller lagen om nödcentralsverksamhet bestämmelser om Nödcentralsverkets verksamhet samt om räddningsväsendets, polisväsendets, social- och hälsovårdsväsendets samt Gränsbevakningsväsendets nödcentraltjänster, om nödcentralsverksamheten och om behandlingen av personuppgifter i nödcentralsverksamheten. Med nödcentralsverksamhet avses nödcentraltjänster och utförande av sådana lagstadgade uppgifter i anslutning till ett av Nödcentralsverket förmedlat nödmeddelande eller uppdrag som förutsätter omedelbara åtgärder av räddningsväsendets, polisens samt social- och hälsovårdens myndigheter och Gränsbevakningsväsendet, vid behov med bistånd från Nödcentralsverket.

Enligt förslaget ändras bestämmelserna om behandling av personuppgifter i lagen om nödcentralsverksamhet så att de motsvarar kraven i EU:s dataskyddslagstiftning. Genom propositionen införs bestämmelser om kravet på att behandlingen av personuppgifter ska vara lagenlig och om de personuppgiftsansvariga. Personuppgiftsansvarig i fråga om polisens information ska vara Polisstyrelsen, i fråga om social- och hälsovårdens information den behöriga myndighet i välfärdsområdet som svarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna, i fråga om räddningsväsendets information den behöriga myndighet i välfärdsområdet som svarar för ordnandet av räddningsväsendet och i fråga om Gränsbevakningsväsendets information staben för Gränsbevakningsväsendet. Nödcentralsverket ska vara personuppgiftsansvarig i fråga om de övervaknings- och larmuppdrag som ska betraktas som bevakningsuppgifter, Nödcentralsverkets övriga uppdrag och bistående av andra myndigheter samt i fråga om de personuppgifter som gäller kontakter i syfte att skada eller störa verksamheten eller missbruka tjänsterna samt information som gäller störningar i informationssystemen eller nättrafiken.

I lagen införs bestämmelser om myndigheternas rätt att få information, om utlämnande av uppgifter och om sekundär användning av information. I lagen upphävs dessutom de bestämmelser om utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning samt i anslutning till användarregister och loggregister som överlappar lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen.

Enligt förslaget ändras lagen om konsulära tjänster så att Nödcentralsverket kan bistå utrikesförvaltningen i biträdande kundtjänstuppgifter och lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser så att Nödcentralsverket kan bistå Olycksutredningscentralen vid mottagandet av anmälningar. Till dessa lagar fogas bemyndiganden att utfärda förordning om närmare bestämmelser om biträdande uppgifter.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

Räddningslagen ändras så att den motsvarar de ändringar som följer av välfärdsområdesreformen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2023. Bestämmelserna i 16, 16 a och 17—25 § i lagen om nödcentralsverksamhet avses dock träda i kraft den 1 januari 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010, nedan *nödcentralslagen*) trädde i kraft vid ingången av 2011. Syftet med de ändringar som föreslås i propositionen är att förtydliga Nödcentralsverkets kärnuppgifter genom att det införs mer noggrant avgränsade bestämmelser om uppgifterna samt genom att verkets övriga uppgifter och bistående av andra myndigheter definieras i lagstiftningen. Det föreslås dock inga ändringar i de nödcentralstjänster som Nödcentralsverket producerar, i de stödtjänster som anknyter till dem eller i myndigheternas nödcentralsverksamhet.

Enligt den föreslagna bestämmelsen om tillämpningsområde innehåller nödcentralslagen bestämmelser om Nödcentralsverkets verksamhet samt om räddningsväsendets, polisens, social- och hälsovårdens och Gränsbevakningsväsendets nödcentralstjänster och nödcentralsverksamhet. Lagen innehåller dessutom bestämmelser om behandling av personuppgifter i nödcentralsverksamheten. Nödcentralsverksamheten definieras i lagen, vilket bedöms förtydliga tillämpningen av lagen.

Det centrala innehållet i propositionen är att bestämmelserna om behandling av personuppgifter i nödcentralslagen ändras så att de motsvarar kraven i EU:s dataskyddslagstiftning. Det är enligt utskottets uppfattning nödvändigt, eftersom den gällande nödcentralslagen delvis står i strid med EU:s dataskyddslagstiftning. I nödcentralslagen föreslås bestämmelser om kravet på att behandlingen av personuppgifter ska vara lagenlig, om de personuppgiftsansvariga samt om myndigheternas rätt att få uppgifter, utlämnande av uppgifter och användning av uppgifter för andra ändamål än deras ursprungliga ändamål.

Regeringen föreslår också ändringar i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011), lagen om konsulära tjänster (489/1999) och räddningslagen (379/2011). De ändringar som görs i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser och i lagen om konsulära tjänster gör det möjligt för Nödcentralsverket att bistå Olycksutredningscentralen vid mottagandet av anmälningar och utrikesförvaltningen i biträdande kundtjänstuppgifter. Dessa biträdande uppgifter är av jourkaraktär och Nödcentralsverket har redan i nuläget skött dessa uppgifter med stöd av avtal. Nödcentralsverkets ledningscentral har en dygnet runt-jour, som kan ta emot kundkontakter och olycksanmälningar i anslutning till konsulära tjänster under olika tider på dygnet.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

Förvaltningsutskottet ställer sig bakom propositionens målsättningar. I bestämmelserna om skydd av personuppgifter är det väsentligt att personuppgifter som behandlas i samband med nödcentralsverksamheten behandlas i den omfattning som behövs för att sköta myndigheternas uppgifter. Väsentligt är också att bestämmelserna om skydd av personuppgifter är tillräckligt exakta samt tydliga och begripliga både för de myndigheter som behandlar dem och ur den registrerades synvinkel.

Utskottet ser det som nödvändigt att Nödcentralsverkets personal har aktuell information om de krav som den gällande lagstiftningen ställer på behandlingen av personuppgifter. Därför är det viktigt att säkerställa att anvisningarna om behandling av personuppgifter och skydd för personuppgifter är uppdaterade när de föreslagna ändringarna träder i kraft och att nödcentralsoperatörerna (i nödcentralslagen används begreppet nödcentralsjourhavande) har tillräcklig utbildning i lagstiftningens innehåll. Utskottet betonar dock att nödcentralsoperatörernas uppgifter eller rätten att behandla uppgifter och personuppgifter inte förändras jämfört med nuläget. Det väsentliga är att människorna också i fortsättningen ska kunna få hjälp så snabbt och smidigt som möjligt i en nödsituation.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Lagstiftningen om behandling av personuppgifter

EU:s reviderade dataskyddslagstiftning har spjälkat upp författningsgrunden så att samma reglering inte längre kan tillämpas på all behandling av personuppgifter. EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU 2016/679) började tillämpas den 25 maj 2018. Dataskyddslagen (1050/2018 rd) trädde i kraft den 1 januari 2019 och den kompletterar EU:s dataskyddsförordning nationellt. Lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018, *dataskyddslagen avseende brottmål*) trädde i kraft samtidigt som dataskyddslagen. Genom den har det så kallade dataskyddsdirektivet (EU) 2016/680 genomförts nationellt.

Dataskyddsförordningen är direkt tillämplig rätt. Den ger dock i någon mån nationellt handlingsutrymme. Genom nationell lag kan man precisera den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter och innehållet i behandlingen samt till exempel möjligheten att under vissa förutsättningar göra undantag från den registrerades rättigheter. Artikel 6 i dataskyddsförordningen innehåller närmare bestämmelser om laglig behandling av personuppgifter. Med stöd av artikel 9 i dataskyddsförordningen kan närmare bestämmelser utfärdas också om behandling av personuppgifter inom särskilda kategorier av personuppgifter. Grundlagsutskottet har framhållit att i den mån EU-lagstiftningen kräver reglering på det nationella planet eller möjliggör sådan, är det viktigt att hänsyn tas till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna samt de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella spelrummet utnyttjas (se GrUU 14/2018 rd).

Grundlagsutskottet anser att dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, allmänt taget utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Skyddet för personuppgifter bör i första hand

Betänkande FvUB 40/2022 rd

tillgodoses utifrån den allmänna dataskyddsförordningen och den allmänna lagstiftningen på nationell nivå. Vi bör alltså förhålla oss restriktivt till att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger (se GrUU 14/2018 rd, s. 5).

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om den aktuella propositionen (GrUU 55/2022 rd) ingenting att anmärka mot grunderna för regleringen. I enlighet med utskottets vedertagna praxis bör regleringen dock kompletteras särskilt med bestämmelser om förvaringstider för känsliga personuppgifter. Känsliga personuppgifter ska raderas när behandlingen av dem inte längre är nödvändig med tanke på användningsändamålet. Förvaltningsutskottet bör dessutom försäkra sig om att regleringen är förenlig med EU:s allmänna dataskyddsförordning och fästa särskild uppmärksamhet vid fastställandet av personuppgiftsansvarig.

Enligt det föreslagna 18 § 1 mom. ska personuppgifter som behandlas i nödcentralsverksamhet raderas senast fem år efter det att anmälan togs emot. Det här motsvarar nuläget. Förvaltningsutskottet har i fråga om motsvarande lagförslag som gäller behandling av personuppgifter påpekat (FvUB 39/2018 rd och FvUB 14/2022 rd) att en kortare arkiveringstid för uppgifter av känslig natur skulle leda till att en del av uppgifterna som berör ett specifikt fall skulle raderas vid en annan tidpunkt än övriga uppgifter. Utskottet har påpekat att detta skulle vara problematiskt främst med tanke på informationens integritet (FvUB 39/2018 rd). Utskottet anser utifrån nämnda utlåtanden att det är motiverat att det inte bestäms om en kortare lagringstid för känsliga personuppgifter. Utskottet noterar dock att det utöver uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter också föreslås att behandlingen av andra känsliga uppgifter begränsas så att uppgifterna endast får behandlas i den mån det är nödvändigt med tanke på ändamålet med behandlingen.

Nödcentralslagen tillämpas på behandlingen av personuppgifter i nödcentralsverksamheten parallellt med dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Det är framför allt polisen som behandlar personuppgifter som berör nödcentralsverksamhet också inom tillämpningsområdet för dataskyddsdirektivet för brottsbekämpande myndigheter och dataskyddslagen avseende brottmål. Speciallagstiftningen om behandling av personuppgifter hos de myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten har reviderats under de senaste åren. Speciallagstiftningen om behandling av personuppgifter inom polisen (FvUB 39/2018 rd), Gränsbevakningsväsendet (FvUB 40/2018 rd) och Tullen (FvUB 41/2018 rd) kompletterar den ovan nämnda allmänna lagstiftningen. Tidigare bestämmelser som är kopplade till informationssystem och personregister har i den nämnda speciallagstiftningen ersatts med bestämmelser om ändamålen med behandlingen av personuppgifter och om innehållet i de personuppgifter som behandlas. Det är också motiverat att behandlingen av personuppgifter i nödcentralsverksamheten på det sätt som föreslås i propositionen kopplas till ändamålen för behandlingen av personuppgifter.

Med nödcentralsverksamhet avses i lagförslaget nödcentraltjänster och utförande av sådana lagstadgade uppgifter i anslutning till ett av Nödcentralsverket förmedlat nödmeddelande eller uppdrag som förutsätter omedelbara åtgärder av räddningsväsendet, polisen, social- och hälsovården och Gränsbevakningsväsendet med Nödcentralsverkets stöd. En myndighet som deltar i nödcentralsverksamheten får enligt förslaget behandla personuppgifter, om det behövs för nödcentralsverksamheten eller för att sköta en sådan uppgift som anknyter till nödcentralsverksamheten som fastställts i lag för den behöriga myndigheten. Personuppgifter som hör till särskilda kategorier av

Betänkande FvUB 40/2022 rd

personuppgifter och personbeteckningar får behandlas endast om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Förvaltningsutskottet föreslår på det sätt som framgår av detaljmotiveringen nedan att bestämmelsen kompletteras så att det som anförts ovan också gäller känsliga personuppgifter.

Utskottet påpekar att behandlingen av personuppgifter är nödvändig i nödcentralsverksamheten för att den som behöver hjälp i en nödsituation ska få rätt form av hjälp så snabbt som möjligt och för att myndigheten ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter effektivt, snabbt och med beaktande av de tillgängliga resurserna. I nödcentralsverksamheten behandlas personuppgifter för skötseln av respektive myndighets lagstadgade uppgifter och myndigheterna bestämmer om behovet att behandla personuppgifter.

Personuppgiftsansvar

Under åren 2018—2019 togs det riksomfattande nödcentralsdatasystemet (Erica) i bruk vid Nödcentralsverket. Nödcentralsverket är huvudansvarig personuppgiftsansvarig för nödcentralsdatasystemet. Polisstyrelsen är personuppgiftsansvarig för polisens del.

Enligt 16 a § i den föreslagna nödcentralslagen är Polisstyrelsen, den behöriga myndighet som svarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna, den behöriga myndighet som svarar för ordnandet av räddningsväsendet och Gränsbevakningsväsendet personuppgiftsansvariga i fråga om de personuppgifter som avses i lagen. Nödcentralsverket är fortfarande personuppgiftsansvarig i fråga om vissa uppgifter. Nödcentralsverket ska även i fortsättningen upprätthålla och utveckla nödcentralsdatasystemet. Verket ansvarar i dessa uppgifter för genomförandet av tekniska åtgärder för skydd av personuppgifter, men andra personuppgiftsansvarigas ansvar överförs inte på Nödcentralsverket genom dessa uppgifter.

I propositionsmotiven redogörs det för hur förslagen i propositionen relaterar till dataskyddsförordningen och till dataskyddslagen avseende brottmål. Utskottet konstaterar vidare att dataskyddsförordningen, dataskyddslagen och dataskyddslagen avseende brottmål innehåller detaljerade bestämmelser bland annat om de allmänna principerna för behandling av personuppgifter, om den personuppgiftsansvarigas skyldigheter, om den registrerades rättigheter, om informationssäkerhet och övervakning och om följderna av lagstridig behandling av personuppgifter. Enligt förvaltningsutskottets uppfattning beaktas i de föreslagna bestämmelserna på behörigt sätt de krav som följer av unionsrätten. Behörigheten att bedöma om lagstiftningen stämmer överens med unionsrätten hör emellertid till EU-domstolen.

Förvaltningsutskottet har betraktat frågan om personuppgiftsansvar ur många olika synvinklar, bland annat i sitt betänkande om lagstiftningen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (FvUB 10/2020 rd). Utskottet noterar i det här sammanhanget att den personuppgiftsansvarige enligt dataskyddsförordningen är den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och metoderna för behandlingen av personuppgifter. Enligt dataskyddslagen avseende brottmål avses med personuppgiftsansvarig en behörig myndighet som ensam eller tillsammans med andra fastställer ändamålen med och metoderna för behandlingen av personuppgifter eller som enligt lag har till uppgift att föra ett register. I artikel 24 i dataskyddsförordningen föreskrivs om den personuppgiftsansvariges ansvar att den personuppgiftsansvarige ska vidta

Betänkande FvUB 40/2022 rd

lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa och kunna visa att behandlingen utförs i enlighet med dataskyddsförordningen. För de tekniska åtgärderna ansvarar i praktiken upprätthållaren av informationssystemet, men genomförandet av organisatoriska åtgärder kan anses vara en delfaktor som definierar den personuppgiftsansvarige. I dataskyddslagen avseende brottmål finns motsvarande bestämmelser om den personuppgiftsansvariges ansvar i 14 §.

Av propositionsmotiven framgår det i detalj att olika alternativ som gäller den personuppgiftsansvarige har granskats i samband med beredningen. Enligt motiven bestämmer räddningsväsendet, polisen, social- och hälsovården och Gränsbevakningsväsendet var och en för egen del ändamålet med behandlingen av personuppgifter i nödcentralsverksamheten. Varje myndighet som deltar i nödcentralsverksamheten ger Nödcentralsverket anvisningar och planer för behandlingen och förmedlingen av uppdrag och annan skötsel av en anmälan eller ett uppdrag i anslutning till det egna verksamhetsområdet. Nödcentralsverket tar emot och bedömer nödmeddelandet och förmedlar uppdraget i enlighet med myndigheternas anvisningar. De myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten bestämmer ändamålet med behandlingen av personuppgifter i nödcentralsverksamheten för att de ska kunna uppfylla sina lagstadgade förpliktelser. De ovan nämnda myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten är således personuppgiftsansvariga i fråga om sina egna uppgifter. De föreslagna bestämmelserna om personuppgiftsansvar motvarar enligt uppgift nuläget.

Varje personuppgiftsansvarig svarar i fråga om sina egna uppgifter också för nödmeddelanden och upptagningar i anslutning till dem. Enligt propositionsmotiven är Nödcentralsverket personuppgiftsbiträde för personuppgifter som omfattas av de andra myndigheternas registerföring. Den personuppgiftsansvarige svarar till exempel på begäran om utlämnande av information till den del som berör den personuppgiftsansvariges egna uppgifter. Utlämnandet av uppgifter är förknippat med många slags sekretessbehov som endast den behöriga myndigheten kan bedöma.

Antalet personuppgiftsansvariga ökar betydligt jämfört med den gällande nödcentralslagen, eftersom välfärdsområdena och Helsingfors stad från och med ingången av 2023 ansvarar för ordnandet av räddningsväsendet. Utöver dessa ansvarar HUS-sammanslutningen för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster i Nyland. I fortsättningen finns det som mest nästan 50 personuppgiftsansvariga. Nödcentralsverkets landsomfattande samarbetsgrupp som anges i 14 § i nödcentralslagen samordnar för närvarande bland annat anvisningarna för uppgiftsbehandling inom olika verksamhetsområden. Bestämmelserna preciseras så att de riksomfattande planerna och anvisningarna ska behandlas och samordnas i samarbetsgruppen. Utskottet anser det vara viktigt att samarbetet mellan olika verksamhetsområden och personuppgiftsansvariga är så smidigt som möjligt och att anvisningarna är enhetliga. Enhetliga förfaranden från de personuppgiftsansvarigas sida har en central betydelse för att regleringen ska vara fungerande.

Behandling av personuppgifter, rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter

Det är nödvändigt för Nödcentralsverket att få uppgifter ur andra myndigheters register för att sköta sina lagstadgade uppgifter. Uppgifter som lämnats ut ur dessa register används enligt de gällande och de föreslagna bestämmelserna till exempel för att bedöma nödmeddelanden och förmedla uppdrag samt för utförande av den behöriga myndighetens uppgifter. I den föreslagna 19 §

Betänkande FvUB 40/2022 rd

finns på samma sätt som i den gällande lagen en uttömmande förteckning över de register ur vilka Nödcentralverket har rätt att få uppgifter.

Förvaltningsutskottet noterar att det i den proposition (RP 140/2022 rd) som är under behandling i riksdagen föreslås bestämmelser om datasystemet för miljövårdsinformation. Nödcentralverket och räddningsmyndigheterna föreslås ha rätt att ur systemet få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av deras uppgifter. Utskottet anser det motiverat att senare bedöma om den nämnda regleringen medför behov av ändringar i nödcentralslagen eller räddningslagen.

Förvaltningsutskottet betonar att nödcentralspersonalens rätt att behandla personuppgifter inte ändras i och med de föreslagna bestämmelserna. En nödcentralsoperatör får även i fortsättningen i nödcentralsdatasystemet behandla de uppgifter och personuppgifter som han eller hon behöver när han eller hon sköter sin lagstadgade uppgift. Operatören kan till exempel granska uppdragsinformation som berör ett annat uppdrag för att kontrollera om det rör sig om samma händelse som i ett tidigare meddelande eller om en behörig myndighet redan har kallats till platsen. En nödcentralsoperatör har dock inte ens i nuläget med stöd av gällande lagstiftning eller Nödcentralverkets interna anvisningar någon allmän rätt att granska information om uppdrag, om det inte är motiverat för skötseln av ett enskilt uppdrag. Utskottet påpekar att bedömningen av om det nya uppdraget anknyter till det ursprungliga nödmeddelandet alltid görs från fall till fall. Utskottet anser det vara klart att lagstiftningen inte på ett heltäckande sätt kan förutse alla situationer där lagen i praktiken tillämpas. Det viktigaste är att nödcentralsoperatören utan onödiga dröjsmål kan sköta sina lagstadgade uppgifter på behörigt sätt i alla situationer.

Enligt de sakkunniga är storolyckor, mer omfattande brott, överlappande anmälningar och överraskande situationer som utvecklas förenade med ett accentuerat behov av att skapa en uppdaterad lägesbild. Enligt den utredning som utskottet har fått har nödcentralsdatasystemet en teknisk funktion som syftar till att stödja Nödcentralverkets och nödcentralsoperatörens lägesuppfattning. Nödcentralsoperatören ser i samband med nödmeddelandet i nödcentralsdatasystemet alltid en karta över platsen för händelsen samt en lägesbild i realtid av de resurser som nödcentralsmyndigheten har till sitt förfogande, de uppdrag som pågår i närområdet och information om dem på rubriknivå. Denna information kommer även i fortsättningen att vara tillgänglig för skiftmästaren, de nödcentralsoperatörer som ansvarar för uppföljningen av uppdragen och de operatörer som tar emot nödmeddelanden på det sätt som respektive uppgift kräver. En enskild nödcentral eller Nödcentralverkets ledningscentral kan också internt informera nödcentralerna om en sådan situation som avses ovan. Avsikten är inte att ändra nuläget. Förvaltningsutskottet betonar att de föreslagna bestämmelserna gör det möjligt att även i fortsättningen upprätthålla den situationsmedvetenhet som en nödcentralsoperatör behöver, och operatören kan behandla personuppgifter på det sätt som beskrivs ovan om det är nödvändigt för skötseln av de lagstadgade uppgifterna och det enskilda uppdraget i fråga.

Varje verksamhetsområde ansvarar i fortsättningen för personuppgiftsansvaret i fråga om sin egen uppdragsinformation, och därför behövs det inga bestämmelser om utlämnande av uppgifter till dem själva. Däremot bör det införas särskilda bestämmelser om Nödcentralverkets rätt att även i fortsättningen få de uppgifter ur nödcentralsdatasystemet som behövs för den interna laglighetsövervakningen och för att arbetsgivaren ska kunna utöva sin arbetslednings- och övervakningsrätt när registeransvaret ändras. Enligt det föreslagna 20 § 3 mom. har Nödcentralverket

Betänkande FvUB 40/2022 rd

rätt att ur nödcentralsdatasystemet få sådana upptagningar av nödmeddelanden och sådan uppdragsinformation samt sådana andra nödvändiga uppgifter i anslutning till dessa upptagningar som behövs för dessa syften. Det här kan enligt motiveringen till bestämmelsen behövas till exempel i samband med behandlingen av ett klagomål.

De föreslagna bestämmelserna tillåter att man kommer överens om behandlingen av uppgifter genom ett avtal mellan Nödcentralsverket och den personuppgiftsansvarige i samband med förfarandet med dataanvändningstillstånd. Denna praxis tillämpas redan i nuläget mellan Polisstyrelsen och Nödcentralsverket. Den personuppgiftsansvarige kan också öppna en teknisk förbindelse till sådana uppgifter i datalagret som Nödcentralsverket har rätt att få. Motsvarande rätt till uppgifter via en teknisk förbindelse används redan nu i fråga om de rättigheter att få uppgifter ur olika myndigheters register som anges i 19 § i den gällande nödcentralslagen. Utskottet ser det som viktigt att man hittar fungerande förfaranden för utlämnande av uppgifter för att säkerställa att utlämnandet av uppgifter mellan de myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten är så smidigt som möjligt.

Utveckling av verksamheten och användning av uppgifter i utbildningssyfte

Enligt det föreslagna 21 § 2 mom. får de personuppgiftsansvariga till varandra lämna ut uppgifter som är nödvändiga för laglighetsövervakning, planering och utveckling samt för genomförande av utbildning. I lagförslagets 22 §, som gäller behandling av personuppgifter för något annat än det ursprungliga ändamålet, tillåts användningen av uppgifterna bland annat för de ändamål som nämns ovan. Genom regleringen säkerställs möjligheten att utveckla nödcentralsverksamheten och Nödcentralsverkets egen verksamhet. De personuppgiftsansvariga kan med stöd av bestämmelsen lämna ut exempelvis upptagningar av nödmeddelanden till Nödcentralsverket för att användas inom den interna utbildningen.

Den gällande lagstiftningen innehåller inga bestämmelser om utlämnande av upptagningar av nödmeddelanden till Räddningsinstitutet eller om användning av upptagningarna för utbildningsändamål till exempel vid Nödcentralsverket. Upptagningar av nödmeddelanden lämnas dock i praktiken ut av Nödcentralsverket för eget internt bruk samt till Räddningsinstitutet för genomförande av utbildning. Upptagningarna lämnas enligt inkommen utredning ut endast i sådan form att rösterna på dem som tagit kontakt och på operatörerna har ändrats genom en justering av ljudfrekvensen och så att personerna inte kan identifieras. Dessutom raderas alla personuppgifter, såsom namn, adress, personbeteckning eller registernummer på bil. Efter att ljudfrekvensen har ändrats går det dock fortfarande att uppfatta röstanvändningen hos den som tagit kontakt (till exempel skrik, viskning) eller andningsljud samt andra bakgrundsljud som är väsentliga för inläring och utbildning i riskbedömning.

Vid mottagande av nödmeddelanden är det ursprungliga ändamålet med behandlingen av personuppgifter att genomföra nödcentralsverksamhet och stödtjänster samt myndigheternas lagstadgade uppgifter. När uppgifter lämnas ut eller används för utbildningsändamål används de för andra ändamål än det ursprungliga ändamålet. Enligt propositionsmotiven avviker användningen av uppgifter för utbildningsverksamhet tydligare från det ursprungliga ändamålet med behandlingen av uppgifter än användningen av uppgifter för laglighets- och kvalitetsövervakning eller planering och utveckling. Enligt artikel 6 i dataskyddsförordningen förutsätter behandlingen av upp-

Betänkande FvUB 40/2022 rd

gifter för andra ändamål än det för vilket uppgifterna ursprungligen har behandlats att det vidtas lämpliga säkerhetsåtgärder, såsom kryptering eller pseudonymisering.

Med pseudonymisering av uppgifter avses i dataskyddsförordningen behandling av personuppgifter på ett sådant sätt att de inte längre kan kopplas till en viss registrerad utan att ytterligare information används. Enligt propositionsmotiven är det med avseende på undervisningen och utbildningen inte nödvändigt att använda autentiska upptagningar av nödmeddelanden där personerna kan identifieras. Syftet med pseudonymiseringen av uppgifter är att skydda en persons integritet. Enligt erhållen utredning används i den utbildning som berör användningen av nödcentralsdatasystemet och behandlingen av uppgifter i regel material som grundar sig på verkliga nödmeddelanden. Det är viktigt att man i utbildningen av nödcentralsoperatörer också kan använda autentiska upptagningar av nödmeddelanden. Således är det motiverat att nödcentralsoperatören har möjlighet att under arbetspraktik i samband med studierna under handledning få övning i hanteringen av autentiska nödmeddelanden. Utskottet framhåller att editeringen av upptagningarna av nödmeddelandena, så att personerna inte kan identifieras, inte får inverka på inläringen av de element som är viktiga i nödcentralsoperatörens arbete. De föreslagna bestämmelserna gör det möjligt att fortsätta med nuvarande praxis.

Övrigt

Enligt utredning till utskottet har det för Nödcentralsverket år 2020 utarbetats interna anvisningar om dataskydd och behandlingen av uppgifter. I anvisningen beaktas bland annat EU:s gällande dataskyddslagstiftning. Utskottet anser det vara viktigt att man ser till att det ges tillräckliga anvisningar och tillräcklig utbildning i samband med att de föreslagna lagändringarna träder i kraft.

Avsikten har ursprungligen varit att propositionen blir behandlad i samband med budgeten för 2023 och att lagarna i huvudsak träder i kraft vid ingången av 2023. Avsikten har varit att bestämmelserna om behandling av personuppgifter träder i kraft den 1 januari 2014. Enligt uppgift kan ändringen fortfarande genomföras inom den nämnda tidtabellen, och ikraftträdandet behöver inte senareläggas. Tillräckliga resurser måste reserveras för att genomföra ändringen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet

2§. Definitioner. Utskottet föreslår preciseringar av teknisk natur i språkdräkten i 1 och 3—6 punkten.

4§. Nödcentralsverkets uppgifter. Utskottet föreslår utifrån inkommen utredning att 1 mom. 1 punkten preciseras så att Nödcentralsverket har till uppgift att producera nödcentralstjänster i enlighet med den behöriga myndighetens anvisningar. Bestämmelsen motsvarar det faktiska nuläget, där Nödcentralsverket tar emot och bedömer samt förmedlar uppdrag för polisen, den myndighet som ansvarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster samt räddningsväsendets tjänster och för Gränsbevakningsväsendet utifrån dessa myndigheters anvisningar och planer.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

6§. Nödcentralsverkets ledning. I propositionen föreslås det att det i paragrafen endast görs ändringar som gäller ändring av Nödcentralsverkets direktör till överdirektör. I övrigt föreslås det att paragrafen förblir oförändrad. Enligt det gällande 2 mom. svarar direktören för verksamhetens resultat och för att verkets målsättningar uppnås. Direktören företräder staten och bevakar statens rätt och fördel hos andra myndigheter och inför domstol, om inte något annat bestäms i arbetsordningen. Enligt den utredning som utskottet fått behövs bestämmelsen i 2 mom. inte eftersom en statlig myndighet i regel företräder staten inom sitt eget ansvarsområde. Utskottet föreslår utifrån samma utredning att den nuvarande bestämmelsen i 2 mom. stryks ur paragrafen. Det nuvarande 3 mom. blir därmed 2 mom.

7§. Avgörande av ärenden. I 7 § i lagen om nödcentralsverksamhet finns bestämmelser om avgörande av ärenden. I propositionen föreslås motsvarande ändring som i 6 §, det vill säga att direktören ändras till överdirektör. Utskottet har gjorts uppmärksam på att paragrafen delvis innehåller bestämmelser som är överlappande med 9 §, där det bestäms om arbetsordning. Utifrån inkomna uppgifter föreslår utskottet att paragrafen upphävs. Avsikten är att förordningen om nödcentralsverksamhet ska preciseras så att den i fortsättningen innehåller bestämmelser om att överdirektören ansvarar för verksamhetens resultat och för att målen uppnås. Avsikten är också att i förordningen ta in en bestämmelse om överdirektörens möjlighet att överta avgörandet av ett ärende som annars ska avgöras av någon annan tjänsteman.

8§. Utnämning och behörighetsvillkor. Förvaltningsutskottet föreslår att 1 mom. ändras så att bestämmelsen om utnämning av övrig personal stryks. Enligt 9 § i lagen bestäms det i Nödcentralsverkets arbetsordning bland annat om utnämning av personal. Utskottet föreslår att 1 mom. kompletteras med en hänvisning till 8 § i statstjänstemannalagen. Enligt 8 § 2 mom. i statstjänstemannalagen är särskilda behörighetsvillkor för de tjänster som avses i 26 § 3 och 4 punkten i den lagen högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften förutsätter samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap. Det här gäller även Nödcentralsverkets överdirektör.

14 a §. Registrering av samarbetsmyndigheternas anvisningar. Utskottet föreslår samma ändring av teknisk natur i 2 mom. som i ovannämnda 2 §.

16§. Laglig behandling av personuppgifter. Myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten får enligt det föreslagna 1 mom. behandla personuppgifter endast om behandlingen behövs för utförandet av nödcentralsverksamhet och sådana uppgifter i anslutning till nödcentralsverksamheten som bestämts för de behöriga myndigheterna i lag. Enligt 2 mom. får personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och personbeteckningar behandlas endast om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

I nödcentralsdatasystemet behandlas enligt propositionsmotiven personuppgifter som kan vara känsliga eller annars mycket personliga och tränga djupt in i den privata sfären. I motiven fästs uppmärksamhet inte bara vid de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i EU:s allmänna dataskyddsförordning utan också vid den nationella regleringen enligt vilken till exempel handlingar som innehåller uppgifter om en klient hos socialvården är sekretessbelagda. Enligt grundlagsutskottet är det motiverat att sådana uppgifter som beskriver en persons behov av soci-

Betänkande FvUB 40/2022 rd

alvård eller de socialvårdstjänster, stödåtgärder och andra socialförmåner han eller hon får, i konstitutionellt hänseende betraktas som känsliga (GrUU 15/2018 rd, s. 38).

Grundlagsutskottet har påpekat att det är tydligt att behovet av speciallagstiftning i enlighet med det riskbaserade synsätt som också dataskyddsförordningen kräver måste bedömas utifrån de hot och risker som behandlingen av uppgifterna orsakar. Ju större risk fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det med mer detaljerade bestämmelser. Denna omständighet är av särskild betydelse när det gäller behandling av känsliga uppgifter (se GrUU 14/2018 rd, s. 5). Behandlingen av känsliga uppgifter ska vara nödvändig och regleringen exakt och noggrant avgränsad.

Grundlagsutskottet hänvisar i sitt utlåtande till det utlåtande om biometriska kännetecken som utskottet nyligen har lämnat (GrUU 48/2022 rd). Grundlagsutskottet har också påpekat att den nu föreslagna regleringen bör kompletteras så att biometriska uppgifter endast får behandlas i samband med enskilda tjänsteuppdrag under de förutsättningar som anges i lag.

Förvaltningsutskottet föreslår att bestämmelserna i 16 § kompletteras så att också känsliga personuppgifter nämns i 2 mom. som uppgifter som får behandlas endast om det är nödvändigt med tanke på ändamålet för behandlingen. Dessutom föreslår utskottet att det i paragrafen införs ett nytt 3 mom. där det anges att biometriska uppgifter får behandlas endast om det behövs för ett enskilt uppdrag, under de förutsättningar som anges i 4 kap. i lagen om nödcentralsverksamhet. I nuläget behandlas inga biometriska uppgifter i nödcentralsverksamheten, men i framtiden är det möjligt att behandla dem under de förutsättningar som nämns ovan.

16 a §. Personuppgiftsansvariga och ansvarsfördelningen. Förvaltningsutskottet påpekar att HUS-sammanslutningen från och med den 1 januari 2023 har ansvaret för att ordna den prehospitala akutsjukvården i Helsingfors och Nyland. I övriga Finland ansvarar välfärdsområdena för ordnandet av dessa tjänster. I Nyland är HUS-sammanslutningen enligt erhållen utredning personuppgiftsansvarig i fråga om den prehospitala akutsjukvården som ordnas i landskapets kommuner och Helsingfors stad. För att beakta det som nämns ovan föreslår utskottet att 1 mom. preciseras så att den behöriga myndighet som svarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som avses i lagen om nödcentralsverksamhet i fråga om uppgifter om social- och hälsovården, och den behöriga myndighet som svarar för ordnandet av räddningsväsendet är personuppgiftsansvarig i fråga om uppgifter om räddningsväsendet.

17§. Personuppgifter som behandlas i nödcentralsverksamheten. Utskottet föreslår en teknisk precisering i det inledande stycket så att begreppet "social- och hälsovårdsväsendet" används på samma sätt som i 2 och 14 §.

19§. Nödcentralsverkets rätt att få uppgifter ur registren. Utskottet föreslår en språklig korrigerings som gäller utrikesministeriets namn i 1 mom. 2 punkten i den finska språkdräkten. Korrigeringen påverkar inte den svenska språkdräkten. Utskottet föreslår att "det lokala räddningsväsendet" i 1 mom. 5 punkten ändras till "välfärdsområdets räddningsväsende".

Betänkande FvUB 40/2022 rd

21§. Utlämnande av uppgifter mellan personuppgiftsansvariga. I paragrafen föreslås bestämmelser om utlämnande av uppgifter mellan de personuppgiftsansvariga. De sakkunniga har fäst vikt vid att användningsändamålet för de uppgifter som lämnas ut inte nämns i den föreslagna paragrafen och att det inte heller nämns om det för utlämnandet av uppgifter krävs att uppgifterna är nödvändiga med tanke på användningsändamålet.

Nödcentralsverket får i enlighet med 19 § 1 mom. i lagförslaget uppgifter ur andra myndigheters register. Dessa uppgifter används enligt den gällande lagen bland annat för att bedöma nödmeddelanden, förmedla uppdrag och utföra de behöriga myndigheternas uppgifter. Bestämmelserna i det föreslagna 19 § 1 mom. motsvarar i huvudsak bestämmelserna i den gällande lagen 20 § 2 och 5 mom. En myndighet som får uppgifter av Nödcentralsverket behöver uppgifterna för att bedöma ett nödmeddelande eller ett uppdrag, för att kunna utföra sina lagstadgade uppgifter som förutsätter omedelbara åtgärder och för att kunna utföra uppgifter på eget initiativ.

Utskottet påpekar att Nödcentralsverket får den information som avses i 1 mom. för att säkerställa och stödja uppdrag och åtgärder inom verksamhetsområdet. I motiveringen till paragrafen betonas att Nödcentralsverket inte behöver de uppgifter som anges i 19 § bara för sig själv, utan också för de myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten för skötseln av deras lagstadgade uppgifter. Ändamålet med användningen av uppgifterna förändras de facto inte när de lämnas ut till någon annan myndighet i enlighet med de föreslagna bestämmelserna. Utskottet föreslår för tydlighetens skull att 1 mom. preciseras så att ändamålet med de uppgifter som lämnas ut framgår av bestämmelsen och att det med tanke på uppgifternas användningsändamål är nödvändigt att lämna ut uppgifterna. Enligt den ordalydelse som utskottet föreslagit får Nödcentralsverket trots sekretessbestämmelserna till de aktörer som anges i bestämmelsen lämna ut sådana uppgifter som verket har fått med stöd av 19 § och som är nödvändiga för ett uppdrag i anslutning till nödcentralsverksamheten eller för att utföra ett uppdrag på eget initiativ. Samtidigt förtydligas ordalydelsen i förhållande till det som föreslagits enligt propositionen.

Utskottet betonar att de personuppgiftsansvariga för nödcentralsdatasystemet enligt det föreslagna 2 mom. trots sekretessbestämmelserna till varandra får lämna ut nödvändiga uppgifter för de ändamål som nämns i bestämmelsen, såsom laglighetsövervakning, planering och utveckling samt genomförande av utbildning. För genomförande av utbildning kan endast pseudonymiserade uppgifter lämnas ut. Utskottet hänvisar här till det som anförts ovan i utskottets överväganden.

22§. Behandling av personuppgifter för något annat än det ursprungliga ändamålet. Utskottet anser det vara viktigt att upptagningar av nödmeddelanden kan användas i utbildningen av nödcentralsjourhavande. Enligt erhållen utredning överlåter Nödcentralsverket redan nu upptagningar av nödmeddelanden till Räddningsinstitutet så att specificerande personuppgifter har tagits bort. Räddningsinstitutet har behov av att i utbildningssyfte få tillgång till sådana uppgifter ur nödcentralsdatasystemet.

Räddningsinstitutet, som svarar för den examensinriktade utbildning där man utbildar nödcentralsjourhavande, är inte heller i fortsättningen personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som avses i lagen om nödcentralsverksamhet. Uppgifterna kan således inte lämnas ut till Räddningsinstitutet med stöd av den föreslagna 21 §. Utskottet föreslår att det införs ett nytt 4 mom. där det anges att den personuppgiftsansvarige trots sekretessbestämmelserna får lämna ut upptag-

Betänkande FvUB 40/2022 rd

ningar av nödmeddelanden till Räddningsinstitutet för genomförande av den utbildning av nödcentralsjourhavande som institutet ordnar. Upptagningarna ska vara pseudonymiserade när de lämnas ut. Avsikten är att det i paragrafen bestäms om utlämnande av uppgifter för utbildning på samma sätt som det i 21 § bestäms om utlämnande av uppgifter mellan de personuppgiftsansvariga. Enligt den utredning som utskottet fått är det inte motiverat att i utbildningen använda autentiska upptagningar där den som kontaktar Nödcentralsverket kan identifieras. I den utbildning som berör användningen av nödcentralsdatasystemet och behandlingen av uppgifter används i regel material som grundar sig på verkliga nödmeddelanden. Utskottet anser det motiverat att nödcentralsjourhavande har möjlighet att under arbetspraktik i samband med studierna under handledning få övning i hanteringen av autentiska nödmeddelanden.

25§. Straffbestämmelse. I propositionen föreslås det att 25 §, som i den gällande lagen innehåller bestämmelser om användning av information i loggregistret, upphävs. Eftersom bestämmelser om insamling av och användningsändamålet för information i loggregistret finns i 17 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen, behöver det inte finnas särskilda bestämmelser om detta i speciallagstiftning.

Enligt inkommen utredning finns det skäl att i lagen om nödcentralsverksamhet ta in en bestämmelse som hänvisar till 38 kap. 9 § i strafflagen, där det finns bestämmelser om dataskyddsbrott. En sådan hänvisningsbestämmelse finns till exempel i 2 § 5 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) och i 54 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019). Förvaltningsutskottet föreslår att 25 § inte upphävs utan ändras så att den innehåller en bestämmelse som hänvisar till ovannämnda paragraf i strafflagen.

3. Lagen om ändring av 9 § i lagen om konsulära tjänster

9§. Ordandet av konsulära tjänster i utrikesförvaltningen. Utskottet föreslår en korrigering i 2 och 3 mom. i den finska språkdräkten som gäller utrikesministeriets namn. Korrigeringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

4. Lagen om ändring av 91 § i räddningslagen

91§. Åtgärdsregister. Utskottet föreslår ändringar av teknisk natur i 1 mom. Dessutom föreslår utskottet att 3 mom. preciseras så att det bättre än vad som föreslås i propositionen motsvarar de ändringar i räddningslagen (616/2022) som trädde i kraft den 1 januari 2023 i samband med välfärdsområdesreformen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 149/2022 rd utan ändringar.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

*Riksdagen godkänner lagförslag 1, 3 och 4 i proposition RP 149/2022 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) 2 a, 4 a och 7 § ~~25 §~~, sådana de lyder,
2 a § i lag 1172/2016 och 4 a § i lag 467/2012 ~~och 25 § delvis ändrad i lag 1172/2016~~,
ändras 1, 2, 3, 4, 5—9 §, 12, 14, 14 a och 15 §, rubriken för 4 kap., ~~16—25~~, 26 och 27 §, av dem
4, 12, 18, 23 § och 25 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1172/2016, 8 § sådan den lyder i lag
285/2015, 14 a, 15 och 21 § sådana de lyder i lag 1172/2016, 16 § sådan den lyder delvis ändrad i
lagarna 1172/2016 och 1390/2019, 17 § sådan den lyder ändrad i lagarna 1172/2016 och 621/
2019, 19 § sådan den lyder ändrad i lagarna 1172/2016, 319/2018, 621/2019, 646/2019 och 1165/
2019 och 20 § sådan den lyder ändrad i lagarna 1172/2016, 319/2018 och 646/2019, samt
fogas till lagen en ny 16 a § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om Nödcentralsverkets verksamhet samt om räddningsväsendets, polisväsendets, social- och hälsovårdsväsendets och Gränsbevakningsväsendets nödcentralstjänster och nödcentralsverksamhet. Denna lag innehåller dessutom bestämmelser om behandling av personuppgifter i nödcentralsverksamheten.

Bestämmelser om Nödcentralsverkets uppgifter med anknytning till sjöräddningstjänsten finns dessutom i sjöräddningslagen (1145/2001).

Bestämmelser om mottagande och förmedling av varningsmeddelanden samt om bistånd vid översättning av varningsmeddelanden till det andra nationalspråket finns i lagen om varningsmeddelanden (466/2012).

Betänkande FvUB 40/2022 rd

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *nödmeddelande* meddelanden som gäller nödsituationer och andra motsvarande meddelanden som förutsätter omedelbara åtgärder av räddningsväsendets, polisens ~~samt~~, social- och hälsovårdsväsendet ~~myndigheter~~ och Gränsbevakningsväsendet,

2) *nödcentralstjänster* mottagande och bedömning av nödmeddelanden samt förmedling av nödmeddelanden och uppdrag till den berörda myndigheten eller till den som enligt avtal sköter myndighetens uppgifter,

3) *nödcentralverksamhet* nödcentralstjänster och utförande av sådana lagstadgade uppgifter i anslutning till ett av Nödcentralverket förmedlat nödmeddelande eller uppdrag som förutsätter omedelbara åtgärder av räddningsväsendets, polisens ~~samt~~, social- och hälsovårdsväsendet ~~myndigheter~~ och Gränsbevakningsväsendet med Nödcentralverkets stöd,

4) *brådskande stödtjänster* sådant stödande av räddningsväsendets, polisens samt social- och hälsovårdsväsendets ~~myndigheter~~ och Gränsbevakningsväsendets brådskande verksamhet i samband med produktionen av nödcentralstjänster som är nödvändigt på grundval av ett föreläggande eller en anvisning från den berörda myndigheten,

5) *andra stödtjänster* Nödcentralverkets åtgärder i samband med stödande av räddningsväsendets, polisens samt social- och hälsovårdsväsendets ~~myndigheter~~ och Gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter,

6) *uppdrag på eget initiativ* en lagstadgad uppgift som räddningsväsendet, polisen, social- och hälsovårdsväsendet eller Gränsbevakningsväsendet inleder på eget initiativ utan Nödcentralverkets åtgärder och där de myndighetsresurser för nödcentralverksamhet som finns i nödcentralsdatasystemet används eller som kan ha betydande inverkan på Nödcentralverkets verksamhet eller där myndigheten har en förhöjd risk när det gäller säkerheten i arbetet,

7) *nödcentralsdatasystemet* ett helhetsarrangemang som består av databehandlingsutrustning, programvara och annan databehandling och som är avsett att användas för elektronisk behandling av personuppgifter samt registrering och uppdatering av kundhandlingar för att möjliggöra, genomföra och trygga nödcentralverksamheten.

3 §

Nödcentralverket och dess styrning

Nödcentralstjänsterna produceras av Nödcentralverket, som lyder under inrikesministeriet. Den allmänna styrningen och övervakningen av Nödcentralverket ankommer på inrikesministeriet.

Inrikesministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet svarar gemensamt för den funktionella styrningen av Nödcentralverket.

Bestämmelser om den funktionella styrningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

4 §

Nödcentralverkets uppgifter

Nödcentralverket har till uppgift att

- 1) producera nödcentralstjänster i enlighet med den behöriga myndighetens anvisningar,
- 2) producera brådskande stödtjänster med anknytning till produktionen av nödcentralstjänster,
- 3) producera andra stödtjänster, om en myndighet av funktionella orsaker inte kan producera dem genom egna åtgärder och produktionen av stödtjänsterna inte medför uppenbar olägenhet för skötseln av nödcentralstjänster och brådskande stödtjänster,
- 4) underhålla och utveckla nödcentralsdatabssystemet, samt
- 5) utveckla, utbilda i och övervaka uppgifter och rutiner med anknytning till nödcentralstjänster.

Nödcentralverket får i syfte att upprätthålla och främja säkerheten utföra sådana övervaknings- och larmuppdrag som omfattas av lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) och som anses vara bevakningsuppgifter dock endast om ett viktigt allmänt intresse förutsätter det.

Nödcentralverket kan sköta andra uppgifter som lämpar sig för dess verksamhetsområde samt bistå myndigheter i sådana tjänster som lämpar sig för att tillhandahållas inom Nödcentralverket, om de inte medför olägenhet för skötseln av de uppgifter som anges i 1 mom. Närmare bestämmelser om brådskande stödtjänster och andra stödtjänster samt om andra uppgifter som lämpar sig för Nödcentralverkets verksamhetsområde och om bistånd till myndigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Nödcentralverkets ämbetsområde och enheter

Nödcentralverkets administrativa ämbetsområde är hela landet utom landskapet Åland. För att nödcentralstjänsterna och myndighetssamarbetet ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt kan statsrådet besluta att det administrativa ämbetsområdet ska delas in i samarbetsområden. Nödcentralverkets behörighet bestäms inte utifrån indelningen i samarbetsområden.

Nödcentralverket omfattar nödcentraler, en enhet som sköter stabsfunktionerna och vid behov andra enheter. Inrikesministeriet beslutar om inrättande och indragning av nödcentraler samt om placeringsorterna för nödcentralerna och enheten som sköter stabsfunktionerna. I Nödcentralverkets arbetsordning föreskrivs om inrättande och indragning av verkets andra enheter och om deras placeringsorter.

6 §

Nödcentralverkets ledning

Nödcentralverket leds av dess överdirektör.

~~Nödcentralverkets överdirektör svarar för verksamhetens resultat och för att verkets målsättningar uppnås. Överdirektören företräder staten och bevakar statens rätt och fördel hos andra myndigheter och inför domstol, om inte något annat anges i Nödcentralverkets arbetsordning.~~

Närmare bestämmelser om överdirektörens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

~~7 §~~

~~Avgörande av ärenden~~

~~Ärenden som ankommer på Nödcentralsverket avgörs av verkets överdirektör eller av någon annan tjänsteman vid verket som enligt arbetsordningen har sådan behörighet. Nödcentralsverkets överdirektör kan i enskilda fall förbehålla sig avgörandet av ärenden som ska avgöras av en annan tjänsteman vid verket.~~

8 §

Utnämning och behörighetsvillkor

Nödcentralsverkets överdirektör utnämns av statsrådet. Behörighetsvillkor för Nödcentralsverkets överdirektör anges i 8 § i statstjänstemannalagen. Nödcentralsverkets övriga personal utnämns av överdirektören, om inte något annat anges i arbetsordningen.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för jourpersonalen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med jourpersonal avses de tjänstemän vid Nödcentralsverket som utför uppgifter enligt 12 §.

9 §

Arbetsordning

I Nödcentralsverkets arbetsordning bestäms det närmare om organisering av Nödcentralsverkets förvaltning och funktioner samt om verkets organisation och personalens uppgifter. I arbetsordningen föreskrivs det också om vikariat, om handläggning och avgörande av ärenden och om utnämning av personalen.

Nödcentralsverkets överdirektör beslutar om verkets arbetsordning.

12 §

Jourpersonalens uppgifter

Jourpersonalen vid Nödcentralsverket har till uppgift att

- 1) svara på det allmänna nödnumret 112 och ta emot nödmeddelanden,
- 2) på basis av nödmeddelandena bedöma hur skyndsamma uppdragen är och vilka resurser situationen kräver,
- 3) förmedla meddelanden och uppdrag på basis av informationen i meddelandena samt att vidta andra direkta åtgärder i anslutning därtill,
- 4) i anslutning till förmedlade meddelanden och uppdrag eller uppdrag på eget initiativ ge brådskande och andra stödtjänster till de enheter som sköter räddnings-, polisens samt social- och hälsovårdsväsendets myndighetsuppgifter och Gränsbevakningsväsendets uppgifter eller till ak-törer som alarmerats och till andra enheter som nämns i respektive myndighets anvisningar,
- 5) besluta att ett nödmeddelande inte kräver alarmering eller förmedling av uppdrag,

Betänkande FvUB 40/2022 rd

6) avbryta eller avsluta en kontakt som gäller ett mottaget meddelande, om det inte är fråga om ett nödmeddelande,

7) i mån av möjligheter vid behandlingen av nödmeddelandet ge anmälaren råd och anvisningar i anslutning till nödsituationen.

I situationer enligt 1 mom. 5 punkten, som inte kräver alarmering eller förmedling av uppdrag, och i situationer enligt 1 mom. 6 punkten, där en kontakt avbryts eller avslutas, fattas inget separat beslut. Anmälaren ska underrättas om avbrytandet eller avslutandet och om beslutet att inte förmedla ett meddelande eller uppdrag.

Uppdrag och åtgärder enligt 1 mom. ska utföras i enlighet med de i 14 § 2 mom. avsedda anvisningar som berörda myndigheter har gett.

På uppdrag och åtgärder som avses i 1 mom. ska 8 § i förvaltningslagen (434/2003) inte tillämpas.

14 §

Samarbetsmyndigheternas anvisningar och den landsomfattande samarbetsgruppen

Inrikesministeriet tillsätter en landsomfattande samarbetsgrupp för Nödcentralsverket i syfte att effektivisera samarbetet mellan myndigheterna och serviceproducenterna.

De myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten ska ge Nödcentralsverket till sina verksamhetsområden knutna anvisningar och planer för behandling och förmedling av uppdrag samt för andra meddelanden och uppdrag. Landsomfattande planer och anvisningar ska innan de tas i bruk behandlas och samordnas i Nödcentralsverkets landsomfattande samarbetsgrupp.

Närmare bestämmelser om den landsomfattande samarbetsgruppens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 a §

Registrering av samarbetsmyndigheternas anvisningar

Den tekniska inmatningen i nödcentralsdatasystemet av uppgifter om de planer och anvisningar som avses i 14 § 2 mom. genomförs på ett enhetligt sätt av Nödcentralsverket.

Räddningsväsendet, polisen, social- och hälsovårdsväsendet och Gränsbevakningsväsendet för in i nödcentralsdatasystemet larmanvisningar samt förslag till respons. Larmanvisningarna och förslagen till respons ska innehålla behövlig information om de enheter och aktörer som utför uppdrag för räddnings-, polis- samt social- och hälsovårdsväsendet och Gränsbevakningsväsendet.

15 §

Bestämmelser om kommunikationsnät

Bestämmelser om det allmänna nödnumret 112 och kontakt med nödnumret, teleföretags utlämnande av uppgifter, rätten för myndigheter som tar emot nödmeddelanden att få information, teleföretags skyldighet att biträda myndigheter och förmedla riktade myndighetsmeddelanden

Betänkande FvUB 40/2022 rd

samt frågor som gäller lokaliseringsuppgifter finns i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014).

4 kap.

Behandling av personuppgifter

16 §

Laglig behandling av personuppgifter

Myndigheter som deltar i nödcentralsverksamheten får behandla personuppgifter endast om behandlingen behövs för utförandet av nödcentralsverksamhet och sådana uppgifter i anslutning till nödcentralsverksamheten som föreskrivits för de behöriga myndigheterna i lag.

Personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, **känsliga personuppgifter** och personbeteckningar får behandlas endast om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Biometriska uppgifter får behandlas endast för ett enskilt uppdrag under de förutsättningar som bestäms i detta kapitel. (Nytt 3 mom.)

16 a §

Personuppgiftsansvariga och ansvarsfördelningen

Personuppgiftsansvariga för de personuppgifter som avses i denna lag är i fråga om polisens information Polisstyrelsen, i fråga om social- och hälsovårdens information den behöriga myndighet ~~i välfärdsområdet~~ som svarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna, i fråga om räddningsväsendets information den behöriga myndighet ~~i välfärdsområdet~~ som svarar för ordnandet av räddningsväsendet och i fråga om Gränsbevakningsväsendets information staben för Gränsbevakningsväsendet.

Nödcentralsverket är personuppgiftsansvarig för den information som är avsedd för utförandet av Nödcentralsverkets uppgifter enligt 4 § 2 och 3 mom. Nödcentralsverket är dessutom personuppgiftsansvarig för den information som gäller kontakter i syfte att skada eller störa verksamheten eller missbruka tjänsterna samt information som gäller störningar i informationssystemen eller nättrafiken.

Nödcentralsverket svarar för nödcentralsdatasystemet i enlighet med lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

17 §

Personuppgifter som behandlas i nödcentralsverksamheten

Räddningsväsendet, polisen och **social- och hälsovårdsväsendet**, Gränsbevakningsväsendet och Nödcentralsverket får i enlighet med 16 § behandla följande uppgifter:

Betänkande FvUB 40/2022 rd

1) uppgifter som hänför sig till enheter som utför uppdrag för räddningsväsendet, polisväsendet och social- och hälsovårdsväsendet samt uppgifter som hänför sig till enheter inom Gränsbevakningsväsendet,

2) uppgifter om när och hur anmälan har gjorts och meddelandenas innehåll inklusive telefonidentifikations- och adressuppgifter och geografisk information samt inspelningar, audiovisuella upptagningar och motsvarande tekniska eller andra upptagningar av meddelanden,

3) identifieringsuppgifter om det abonnemang och lokaliseringsuppgifter om det abonnemang och den terminalutrustning som en anmälan har gjorts från, uppgifter om abonnemangets abonnent, användare och installeringsadress samt kontaktuppgifter och lokaliseringsuppgifter som anger läget för den terminalutrustning och det abonnemang som använts av den person som är föremål för anmälan,

4) uppgifter om dem som tagit emot och registrerat meddelanden, uppdrag och åtgärder och den enhet som tagit emot meddelandena, uppdragen och åtgärderna samt den tidpunkt då anmälan tagits emot,

5) av uppgifterna om identiteten hos en person som har samband med meddelanden, uppdrag och åtgärder namn, personbeteckning eller födelsetid samt information om kön, modersmål, medborgarskap, hemort, adress och telefonnummer och andra motsvarande uppgifter samt om samband med ärendet och identifieringsuppgifter om objektet inklusive lokaliseringsuppgift eller geografisk information,

6) uppgifter om uppdrag och åtgärder,

7) uppgifter som behövs för någons personliga säkerhet eller för säkerheten i arbetet, uppgifter om ett objekts eller en persons farlighet eller oberäknelighet samt personuppgifter som beskriver eller avser att beskriva en brottslig gärning, straff eller andra påföljder för ett brott, uppgifter om personers hälsotillstånd, sjukdom, handikapp och vård eller därmed jämförbara åtgärder som en person blivit föremål för eller uppgifter om socialvårdsåtgärder får dock registreras endast till den del det är nödvändigt för någons personliga säkerhet eller för säkerheten i arbetet,

8) objektinformation, lokaliseringsuppgifter och geografisk information om till nödcentralen kopplade brandlarmanläggningar, automatiska släckanläggningar och brottslarmanläggningar samt information om testverksamhet och felsituationer.

18 §

Radering av personuppgifter

Personuppgifter som behandlas i nödcentralsverksamhet ska raderas senast fem år efter det att anmälan togs emot.

På raderingen av personuppgifter enligt 17 § 7 punkten som hänför sig till den personliga säkerheten eller säkerheten i arbetet tillämpas 34 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019).

19 §

Nödcentralsverkets rätt att få uppgifter ur registren

Nödcentralsverket och dess anställda har enligt vad som överenskommits med den personuppgiftsansvarige och trots sekretessbestämmelserna, för att kunna sköta Nödcentralsverkets lagstad-

Betänkande FvUB 40/2022 rd

gade uppgifter, rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs för att säkerställa förberedande åtgärder i samband med uppdrag eller säkerheten i arbetet eller för att stödja den myndighet eller enhet som utför uppdraget. I detta syfte har Nödcentralsverket och dess anställda rätt att

1) få uppgifter enligt 5, 6, 11 och 12 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ur polisens informationssystem samt uppgifter ur det i 3 § 3 punkten i den lagen avsedda nationella systemet inom Schengens informationssystem,

2) få uppgifter ur utrikesministeriets datasystem angående beslut om visum samt uppehålls- och arbetstillstånd,

3) få uppgifter ur Migrationsverkets datasystem, om uppgifterna behövs för behandling av ärenden enligt utlänningslagen (301/2004) och för tillsynen över efterlevnaden av utlänningslagen,

4) få sådana uppgifter ur det i 216 § i lagen om transportservice (320/2017) avsedda trafik- och transportregistret som är nödvändiga för utförande av Nödcentralsverkets lagstadgade uppdrag,

5) få uppgifter om alarmering av räddningsenheter från räddningsväsendet i välfärdsområdet, ur det ~~lokala räddningsväsendets~~ register om åtgärder som vidtagits av räddningsenheterna som upprätthålls av räddningsväsendet i välfärdsområdet samt ur det ~~lokala räddningsväsendets~~ register över övervakning och kontroll av brandsäkerheten som upprätthålls av räddningsväsendet i välfärdsområdet,

6) få uppgifter enligt 13—17 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009),

7) få identifieringsuppgifter om det abonnemang och lokaliseringssuppgifter om det abonnemang och den terminalutrustning som ett nödmeddelande har sänts från, uppgifter om abonnemangets abonnent, användare och installeringsadress samt kontaktuppgifter och lokaliseringssuppgifter som anger läget för den terminalutrustning och det abonnemang som använts av den person som är föremål för nödmeddelandet, med iakttagande av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation,

8) få uppgifter enligt 33 § 1 mom. 4 punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019),

9) från Lantmäteriverket få uppgifter om fastighetsägare och deras kontaktinformation samt om fastigheters läge och specifikationsuppgifter ur fastighetsdatasystemet enligt lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002).

Rätten att få uppgifter ur de register som avses i 1 mom. 1—4 och 8 punkten är i fråga om datainnehållet och användningsändamålet begränsad enligt vad som föreskrivs om polismäns rätt att få och använda uppgifter, dock så att man också för räddningsväsendets enheter har rätt att ur det i 4 punkten avsedda registret få behövliga uppgifter om ägare eller innehavare av ett fordon inklusive adress och annan kontaktinformation samt tekniska data och identifieringsuppgifter om ett fordon. På motsvarande sätt gäller rätten att få uppgifter ur en räddningsmyndighets datasystem endast uppgifter som behövs för alarmering och bistående av räddningsenheter.

20 §

Myndigheters rätt att få uppgifter ur nödcentralsdatasystemet

Inrikesministeriet och social- och hälsovårdsministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur nödcentralsdatasystemet avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter för ledning, styrning och övervakning av det egna verksamhetsområdet samt för planerings- och utvecklingsuppgifter.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

Regionförvaltningsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur nödcentralsdatasystemet avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter för verkets övervakningsuppgifter inom räddningsväsendet samt social- och hälsovårdsväsendet.

Nödcentralsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur nödcentralsdatasystemet avgiftsfritt få sådana nödmeddelandepptagningar och sådan uppdragsinformation samt sådana andra nödvändiga uppgifter i anslutning till dessa upptagningar som behövs för Nödcentralsverkets interna laglighetsövervakning och tillgodoseendet av arbetsgivarens arbetslednings- och övervakningsrätt.

Polisen, räddningsväsendet, social- och hälsovårdsväsendet och Gränsbevakningsväsendet och andra aktörer som Nödcentralsverket har larmat eller för vilka informationen på begäran har inhämtats har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur nödcentralsdatasystemet avgiftsfritt få sådana uppgifter om uppdrag eller åtgärder som är nödvändiga för utförandet av deras uppgifter, uppgifter enligt 17 § 7 punkten som behövs för att trygga någons personliga säkerhet eller säkerheten i arbetet samt nödvändiga uppgifter om de enheter som deltar i utförandet av ett uppdrag.

Tullen har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur nödcentralsdatasystemet avgiftsfritt få sådana i 17 § 7 punkten avsedda uppgifter som behövs för att trygga någons personliga säkerhet eller säkerheten i arbetet för tjänstemän vid Tullen i samband med utförandet av Tullens lagstadgade uppdrag.

21 §

Utlämnande av uppgifter mellan personuppgiftsansvariga

Nödcentralsverket får trots sekretessbestämmelserna ~~lämna ut uppgifter som avses i 19 §~~ till enheter inom polisväsendet, räddningsväsendet samt social- och hälsovårdsväsendet och till Gränsbevakningsväsendet samt till andra enheter och aktörer lämna ut sådana uppgifter som Nödcentralsverket har fått med stöd av 19 § och som är nödvändiga för ett uppdrag i anslutning till nödcentralsverksamheten eller för att utföra ett uppdrag på eget initiativ. Uppgifter som ~~Nödcentralsverket har fått med stöd av~~ avses i 19 § 1 mom. 1—4 och 8 punkten får Nödcentralsverket dock lämna ut endast till polisens verksamhetsenheter eller tjänstemän vid Gränsbevakningsväsendet och uppgifter som ~~fått med stöd av 19 § 1 mom.~~ avses i 5 punkten ~~får lämnas ut~~ endast till enheter inom räddningsväsendet. Nödcentralsverket får även till räddningsväsendets enheter lämna ut sådana uppgifter om ägare eller innehavare av ett fordon samt adress och annan kontaktinformation samt tekniska data och identifieringsuppgifter om ett fordon som ~~Nödcentralsverket har fått ur trafik- och transportregistret med stöd av~~ avses i 19 § 1 mom. 4 punkten ~~får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut även till räddningsväsendets enheter.~~

I 16 a § avsedda personuppgiftsansvariga får trots sekretessbestämmelserna till andra personuppgiftsansvariga lämna ut uppgifter om uppgifterna är nödvändiga

- 1) för genomförande av laglighetsövervakning, planering och utveckling,
- 2) för genomförande av utbildning i pseudonymiserad form,
- 3) i ett enskilt fall för att skydda liv eller hälsa, för att undvika omfattande miljö- eller egendomsskador eller om det är skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

22 §

Behandling av personuppgifter för något annat än det ursprungliga ändamålet

Den personuppgiftsansvarige får behandla personuppgifter enligt 17 § som omfattas av den personuppgiftsansvariges egen registerföring om uppgifterna är nödvändiga för

- 1) genomförande av laglighetsövervakning och kvalitetskontroll,
- 2) genomförande av planering och utveckling,
- 3) genomförande av utbildning i pseudonymiserad form.

Utöver vad som anges i 1 mom. får polisen behandla polisens information som avses i 17 § 1 mom. 1 punkten för andra ändamål än det ursprungliga med iakttagande av 13 § 1 och 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Utöver vad som anges i 1 mom. får Gränsbevakningsväsendet behandla i 17 § 1 mom. 1 punkten avsedda uppgifter i Gränsbevakningsväsendets registerföring för andra ändamål än det ursprungliga med iakttagande av 16 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

Den personuppgiftsansvarige får trots sekretessbestämmelserna till Räddningsinstitutet lämna ut pseudonymiserade upptagningar av nödmeddelanden för genomförande av den utbildning av nödcentralsjourhavande som Räddningsinstitutet ordnar. (Nytt 4 mom.)

23 §

Den registrerades rättigheter

Bestämmelser om den registrerades rättigheter och begränsning av dem finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*, dataskyddslagen (1050/2018) samt lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållande av den nationella säkerheten (1054/2018).

Bestämmelser om den registrerades rätt till insyn avseende uppgifter i polisens registerföring finns dessutom i 6 kap. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och bestämmelser om den registrerades rätt till insyn avseende uppgifter i Gränsbevakningsväsendets registerföring finns i 6 kap. i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

24 §

Den registrerades rätt till begränsning av behandling

Artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen om den registrerades rätt till begränsning av behandling tillämpas inte på sådan behandling av personuppgifter som avses i denna lag.

Betänkande FvUB 40/2022 rd

25 §(Ny)

Straffbestämmelse

Bestämmelser om straff för dataskyddsbrott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen (39/1889).

26 §

Alarmering

Bestämmelser om tekniska system och metoder som kan användas för förmedling av meddelanden eller uppdrag eller alarmering får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

27 §

Tjänstedräkt

Nödcentralsverkets personal är skyldig att i tjänsten bära tjänstedräkt, om Nödcentralsverket inte beslutar något annat med beaktande av tjänsteuppgifternas art eller karaktär.

Bestämmelser om tjänstedräkten och gradbeteckningarna får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 16, 16 a och 20—25 § träder dock i kraft den 1 januari 2024.

2.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011) 16 §, sådan den lyder i lagarna 584/2018 och 187/2019, som följer:

Betänkande FvUB 40/2022 rd

16 §

Anmälningssplikt

En myndighet som deltar i räddningsarbetet på en olycksplats ska utan dröjsmål göra en anmälan till Olycksutredningscentralen, om händelsen enligt anmälarens bedömning kan bli föremål för utredning enligt denna lag. Nödcentralsverket kan bistå Olycksutredningscentralen vid mottagandet av anmälningar, om Nödcentralsverket och Olycksutredningscentralen kommer överens om det särskilt. Om det i anmälan saknas information som behövs vid bedömningen av behovet av utredning ska den ovan avsedda anmälaren uppdatera anmälan genast när den information som saknas blir tillgänglig.

Anmälningsspliktiga är även

- 1) Transport- och kommunikationsverket,
- 2) Trafikledsverket,
- 3) regionförvaltningsverken,
- 4) andra säkerhetsövervakande myndigheter än de som avses i punkterna 1—3 inom myndighetens eget verksamhetsområde,
- 5) den som har tagit emot en anmälan om en olycka eller ett tillbud,
- 6) en juridisk person som är inblandad i en olycka eller ett tillbud som har inträffat i sådan trafik som avses i 2 § 1 mom. 2—4 punkten eller som uppenbart lider skada av en sådan olycka,
- 7) en juridisk person som sörjer för tillhandahållandet av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster i enlighet med 2 § 10 punkten i lagen om transportservice (320/2017).

En domstol som har tagit emot en sådan anmälan av en fartygsbefälhavare om sjöförklaring som avses i 18 kap. 7 § 2 mom. i sjölagen (674/1994) ska utan dröjsmål förmedla anmälan till Olycksutredningscentralen och ge centralen tillfälle att delta i sjöförklaringssammanträdet och att där ställa frågor.

Närmare bestämmelser om Nödcentralsverkets uppgift att bistå Olycksutredningscentralen vid mottagandet av anmälningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om konsulära tjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om konsulära tjänster (498/1999) 9 §, sådan den lyder i lag 970/2014,
som följer:

9 §

Ordnandet av konsulära tjänster i utrikesförvaltningen

Konsulära tjänster enligt denna lag och annan lagstiftning tillhandahålls av ambassader, legationer, generalkonsulat, konsulat, vicekonsulat och konsularagenturer. Genom förordning av republikens president får det föreskrivas att de konsulära tjänster som tillhandahålls av en viss beskickning eller en del av dessa ska tillhandahållas av en annan beskickning än den som annars är behörig att tillhandahålla tjänsten. Tjänster till nödställda och andra motsvarande konsulära tjänster tillhandahålls dock av den beskickning som på grund av situationens allvar och brådskande natur förutsätts tillhandahålla tjänsterna.

Om en konsulär tjänst behövs i ett land som inte hör till någon beskicknings verksamhetsområde, bestämmer utrikesministeriet om tillhandahållandet av den konsulära tjänsten.

Utrikesministeriet kan tillhandahålla sådana konsulära tjänster som inte förutsätter att tjänsten tillhandahålls i landet i fråga och som även i övrigt lämpligen kan tillhandahållas av ministeriet. Närmare bestämmelser om konsulära tjänster som tillhandahålls av utrikesministeriet får utfärdas genom förordning av republikens president.

Nödcentralsverket kan bistå utrikesförvaltningen med sådana biträdande kundtjänstuppgifter i samband med konsulära tjänster som lämpar sig för att utföras inom Nödcentralsverket och som inte förutsätter att tjänsten tillhandahålls i staten i fråga, om Nödcentralsverket och utrikesministeriet kommer överens om det särskilt.

Närmare bestämmelser om Nödcentralsverkets biträdande kundtjänstuppgifter och om skötseln av uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 91 § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 91 § 1 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1171/2016,
som följer:

91 §

Åtgärdsregister

För uppföljning och utveckling av räddningsväsendet får den behöriga myndighet i välfärdsområde som svarar för ordnandet av räddningsväsendet föra ett personregister. I registret får sådana uppgifter införas som registreras i det nödcentraldatasystem som avses i 2 § ~~1 mom.~~ 7 punkten i lagen om nödcentralverksamhet och som nödcentralen med stöd av 20 och 21 § i den lagen har lämnat ut till **räddningsväsendet**. Räddningsinstitutet är registrets tekniska administratör.

Uppgifter enligt 2 mom. 1, 2, 5 och 6 punkten får införas om första insatsen och prehospital akutsjukvård som räddningsverket, avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar **inom räddningsväsendet** ~~som avses i 27 § 4 mom.~~ sköter med stöd av avtal. Uppgifter om första insatsen får föras in av en aktör som deltagit i uppdraget i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FvUB 40/2022 rd

Helsingfors 16.2.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mari Rantanen saf
medlem Tiina Elo gröna
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Mauri Peltokangas saf
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Matti Semi vänst
medlem Jenna Simula saf
medlem Kari Tolvanen saml
medlem Heidi Viljanen sd
ersättare Ben Zyskowicz saml.

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.